

Олена МОРОЗ

кандидат філософських наук

OPEN AIR, або НАУКА В КРОСІВКАХ

Оригінальну форму науково-дослідницької роботи започаткувала Рада молодих науковців Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. З ініціативи голови Ради, кандидата філологічних наук Романа Дубровського розроблено програму "Kremenets science: open air, або наука в кросівках", яка передбачає низку формальних

і неформальних зустрічей магістрантів, аспірантів, молодих кандидатів наук з метою вирішення різноманітних проблем науково-теоретичного і методичного характеру. Наукові конференції, семінари, круглі столи, диспути та інші класичні й апробовані форми наукового спілкування проходять у новому форматі та в режимі "open air". Програма включає туристичні походи і тематичні екскурсії визначними місцями Кременеччини, ознайомлення з комплексом місцевих пам'яток історії та природи, зокрема із замками, храмами, заповідними територіями Національного природного парку "Кременецькі гори", місцями визначних історичних подій і перебування видатних постатей національної історії та культури. Науково-теоретична робота (доповіді, дискусії, обмін досвідом тощо) здійснюватиметься під відкритим небом і в позначеному історико етногенезу, етнокультура українського суспільства, релігійна складова національної ідеї, мова як маркер національної ідентифікації, економічні аспекти національної ідентичності, а також специфіка національної ідентичності в умовах глобалізації, євроінтеграції, гібридної війни та в сучасному медіа-просторі.

Всупереч відомому народному прислів'ю щодо першого млинця реалізація програми розпочалась досить успішно. Вона стартувала науковим семінаром-турпоходом за темою "Національна ідентичність: культурно-історичні, соціальні й економічні виміри". Наукова проблематика семінару включала ряд важливих питань: точки перетину науково-технічного прогресу і національної ідентичності, художня література як дзеркало етногенезу, етнокультура українського суспільства, релігійна складова національної ідеї, мова як маркер національної ідентифікації, економічні аспекти національної ідентичності, а також специфіка національної ідентичності в умовах глобалізації, євроінтеграції, гібридної війни та в сучасному медіа-просторі.

Учасників наукового семінару-турпоходу привітала проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук, професор Валентина Бенера. Вона побажала їм успішного науково-туристичного старту та плідної роботи і висловила впевненість, що ініціатива Ради молодих науковців академії матиме позитивну перспективу.

Враховуючи той факт, що навчальний заклад носить ім'я Тараса Шевченка, перші виступи учасників семінару прозвучали біля пам'ятника Великому Кобзареві на майдані перед центральним корпусом академії. Продовжилась дискусія у сквері, облаштованому на місці родинної садиби Словацьких, що нині знаходиться на території нашого навчального закладу, і в якому квітнуть троянди, висаджені студентами академії спільно із представниками Європейської Родини Шкіл, що носять ім'я великого польського поета, кременчанина за походженням Юліуша Словацького. Після цього молоді науковці вирушили у свій дискусійно-теоретичний туристичний похід маршрутами НПП "Кременецькі гори".

За своїм змістом дослідження магістранта Марії Бешлей "Шевченко як мовний маркер національної ідентичності" стало своєрідною пропедевтикою загальної дискусії. Її підтримали викладачі педагогічного коледжу Юлія Мельник і Наталія Яцюк, які подивилися на формування національної ідентичності через аспект впливу релігійної віри на соціалізацію особистості, а молодий науковець академії, музикознавець Христина Шорошок — через національні мотиви в релігійних традиціях Західного Поділля. Кандидат педагогічних наук Олександр Омелчук висвітлює роль науково-технічного прогресу в еволюції національної ідентичності українського суспільства, а про її збереження в умовах зарубіжжя говорила викладач коледжу Тетяна Нікіфорчук, спираючись на роман Івана Багряного "Тигролови". Загальнотеоретичне підґрунтя полемічним виступам своїх колег забезпечували кандидат педагогічних наук Наталія Бодруг, викладачі педагогічного коледжу Наталія Сербай і Вікторія Якимович, які через розкриття теоретико-методичних засад соціальних проектів і за допомогою понятійного інструментарію таких постмодерних наук, як імагологія та інші, здійснили герменевтичний супровід багатопланової дискусії.

Закономірно, що диспутанти значну увагу приділили педагогічному контексту становлення національної ідентичності громадян нашої держави. Роль сім'ї у формуванні позитивної етнічної ідентичності в дошкільні роки визначала науковець кафедри педагогіки та психології Наталія Бабій. Національно-патріотичний образ сучасного українського педагога окреслила кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки вищої школи Тетяна Рожко-Павлишин, а її колега по кафедрі Оксана Швець вияснила особливості підготовки фахівців національної дошкільної освіти засобами української поезії. Викладач педагогічного коледжу Іван Швець говорив про специфіку становлення професійної ідентичності сучасного студента з урахуванням національних реалій. Особливо

гострої проблем торкнулася науковець кафедри педагогіки і психології Оріслава Запорожець у науковій розвідці "Формування національної ідентичності у дітей із психофізичними вадами". Особливості роботи з людьми третього віку аналізувала викладач коледжу Ганна Леськів-Бондарчук.

Показово, що тематика турпоходу-семінару включала спектр матеріалів краєзнавчого характеру, що підсилювало практичну сторону дискусії про національну ідентичність. Викладач педколеджу Ірина Хохрякова показала образ Кременця в українській та польській літературах, а кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методики технологічної освіти Віталій Цісарук дав характеристику сакральному мистецтву Почаївської лаври. Один виступ, окрім краєзнавчого характеру, носив ювілейний підтекст: кандидат філософських наук, старший викладач кафедри української філології та суспільних дисциплін Олена Мороз аналізувала світоглядні погляди композитора-кременчанина Михайла Вериківського, 120-річчя від дня народження якого відзначатиметься восени цього року. Керівник турпоходу-семінару Роман Дубровський охарактеризував національне в естетичній концепції поетеси-кременчанки Галини Гордасевич.

Учасники першого турпоходу-семінару, члени Ради молодих науковців академії не сумніваються, що їх починання не тільки матиме продовження, а й набере всеукраїнського та міжнародного формату. Перша ластівка такого сподівання не забарилася: молоді науковці з кількох вищих закладів освіти Республіки Польщі, з якими академія підтримує традиційні творчі зв'язки, виявили бажання опублікувати свої аналітичні розвідки у Збірнику наукових праць, до якого увійдуть матеріали турпоходу-семінару, а в майбутньому брати участь у програмі "Kremenets science: open air, або наука в кросівках".

Ніна БАГНЮК

ІВ ДРУЖНІМ ВІЗИТОМ

Наш навчальний заклад відвідала делегація об'єднання вчителів української мови та літератури загальноосвітніх шкіл Рівненського району. Колектив у складі майже 40 чоловік очолили керівник об'єднання Катерина Новак, методист відділу освіти Рівненської облдержадміністрації Алла Красновська й екскурсовод Світлана Фесенко.

Зустріч підготували викладачі-філологи кафедри української філології та суспільних дисциплін нашої академії на чолі із завідувачем кафедри, кандидатом філологічних наук, доцентом Олегом Василюшином. Гості ознайомилися з матеріальною базою ВНЗ, відвідали

Музей освіти академії, де з уст завідувача музею Валентини Шпак прослідкували за історією зародження і розвитку освіти у стінах нашого навчального закладу від витоків і до сьогодення. В "Етнографічній світлиці Волині" (завідувач — кандидат філологічних наук, доцент Ірина Комінярська) третьокурсниця спеціальності "Соціальна педагогіка" Катерина Бойчук запропонувала рівненчанам близьку їм за тематикою наукову презентацію "Українська вишита сорочка в контексті декоративно-прикладного мистецтва Рівненського Полісся (за матеріалами Березнівського району)", де внаслідок власних досліджень зробила цікавий аналіз мистецтва народної вишивки більше десятка сіл Рівненщини, розповіла про відомих вишивальниць Рівненського Полісся та перспективи використання народної вишивки провідними модельєрами і дизайнерами України та світу. Після виступу відбулось обговорення теми, під час якого юна дослідниця відповіла на поставлені запитання.

Наступний захід відбувся у приміщенні наукової лабораторії "Творчість Уласа Смука: художній літопис ХХ століття". Керівник лабораторії, доцент Олег Василюшин запросив присутніх до круглого столу на тему "Регіональна література: традиції і новації". У підготовці заходу брала участь

кандидат філологічних наук, доцент Олена Пасічник.

Читальний зал бібліотеки академії зустрів гостей презентацією науково-творчого доробку викладачів-філологів. Кандидат філологічних наук, доцент Інна Волянчук розкрила цікаві сторінки творчої біографії кременецького поета і колишнього нашого викладача Юрія Климця, життя якого трагічно обірвалося. Доцент Олег Василюшин привідкрив завісу цікавих "взаємин" Ліни Костенко з Кременцем, перегорнув окремі сторінки поетичної творчості Миколи Тимчака, Георгія Петрука-Попика. Наші науковці-філологи підготували студентські літературні читан-

ня творів українських поетів. Невмируще Тарасове слово прозвучало у виконанні Маріанні Борсук (31-А, "Мені однаково..." англійською мовою), Катерини Лисанець (41-Н, уривок з поеми Тараса Шевченка "Сон" німецькою мовою). Вірші Миколи Тимчака запропонували юні диктори з 21-СП групи Марія Гаврилюк ("У Голосієві") та Дарія Гаврилюк ("Офорт 1860 року"). Улюблені поезії Ліни Костенко презентували другокурсниця спеціальності "Українська мова і література" Юлія Ільчук

("Хай буде легко дотиком пера..."), Анастасія Федорів ("Моя любов, я перед тобою..."), Світлана Сорочинська ("Життя іде і все без коректур...") і Марія Степанчук ("Розкажу тобі думку таємну...").

Члени делегації були приємно вражені побаченням і почутим у стінах нашої альма-матер. У більшості випадків вони сприймали наше місто як провінційний населений пункт на трасі Рівне — Тернопіль, який нічим особливим не вирізняється з-поміж багатьох волинських містечок. Проте під час зустрічі вони переконалися у високому рівні поставленої роботи, в особливому господарському підході до зовнішнього і внутрішнього вигляду навчальних приміщень, залів, майданчиків і подвір'я. А ще — у гостинному ставленні до гостей, і тому древньому високому духові, який витає над спорудами, живе в серцях колективу і надихає молоде покоління до навчання і творчої праці.

Як відмітила керівник об'єднання Катерина Новак, це дуже символічно, що така чудова зустріч відбулась у переддень Святого Воскресіння Господнього, яке всеяє у людські душі надію, що матері перестануть проливати гіркі сльози. Вона побажала усім миру — на землі, в родині і серцях, а також переконала в тому, що перед їхніми учнями відкрилася чудова перспектива навчатись у такому красивому і гідному ВНЗ. До ширших слів вдячності за подаровані незабутні хвилини спілкування зі справжнім храмом науки долучився вчитель української мови із села Великий Олексин Борис Синякевич. А методист відділу освіти Рівненської ОДА Алла Красновська на згадку про відвідини Кременця й академії подарувала видання Василя Пилип'юка "Острів Благодаті" в надії, що таким благодатним островом знань стане для абітурієнтів Рівненщини Кременецька гуманітарно-педагогічна академія Тараса Шевченка.

Із зустрічним словом виступив головний редактор нашої газети "Замок" Анатолій Багнюк, який коротко зупинився на деяких аспектах діяльності академії та її видання, запросив усіх до тісної співпраці.

На завершення зустрічі Олег Василюшин розкрив перспективи профорієнтаційної роботи з педагогами та школярами в Рівненській області. І ще одним приємним сюрпризом для рівненчан стала екскурсія по Кременецькому ботанічному саду та краєзнавчому музею.